

Kolenko V. V., Nakonechnaya V. I.

THE USAGE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS IN PREPARATION OF EDUCATION RECIPIENTS IN THE CONDITIONS OF POLYTECHNIC COLLEGE

The peculiarities of interactive teaching methods implementation in the educational establishments of pre-higher professional education have been considered in the article; the expediency of the usage of the case method and the form of project-analytical session for the preparation of education recipients for further professional activity has been substantiated. The analysis of interactive teaching methods as effective methods of culture development for a future worker has been represented. The brainstorming method, the method of business games, the discussion method, the project method and trainings also have been analysed in the article. The analysis of researches of the prominent pedagogical scientists has been carried out. The organization of educational process using interactive teaching methods in the context of pre-higher professional education has been presented. The basic definitions and characteristics of interactive teaching methods have been considered in the article. The tasks and actions of a teacher in the context of interactive teaching have been defined. The classification of interactive teaching methods has been analyzed. The list of interactive characteristics has been offered. It has been found out that the most commonly used methods of interactive learning are discussions, round tables, brainstorming techniques, role-playing games. The modern education has been considered in the context of interactive teaching, a teacher's main tasks in the context of optimal application of interactive teaching. It has been noted that the most commonly used such methods of interactive teaching as discussions, round tables, brainstorming methods and role-playing games. It has been represented detailed description of such concepts as: case-study methods, brainstorming methods, discussions, situational analyses, simulation games, role-playing games, «microphone» methods, «studying while teaching», work in the small groups, «circle of ideas», «take a position». The comparative characteristics of the described interactive teaching methods have been fulfilled. It has been highlighted that in the context of interactive teaching, the education recipients have an opportunity to learn how to be democratic, how to communicate with other people effectively, to think critically, to make well-thought-out decisions. The authors of the article made the following conclusion: as a result of optimal application of various interactive teaching methods, in particular in the Polytechnic College, the positions of teacher and education recipient in the educational process would be changed.

Key words: brainstorming, business game, discussion, project method, training, interactive teaching methods, case method, practical training.

Дата надходження статті: «18» жовтня 2018 р.

УДК 378 + 37. 026

Кондрашов М. М.*

ПОДІЄВО-РОЛЬОВА СТУАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ STEM-ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ

У статті подієво-рольова ситуація розглядається як «механізм управління якістю stem-освіти майбутніх учителів у системі педагогічної підготовки; розкриваються сутність, основні характеристики stem-освіти й подієво-рольової ситуації; форми й методи активізації позиції учасників подієво-рольових ситуацій, різноманітність технологій управління якістю stem-освіти» та основні напрямки реалізації подієво-рольових ситуацій в освітньому процесі.

Доведено, «що» stem-освіта спрямована на підготовку вчителя, здатного до реалізації інтегрованого підходу до засвоєння професійних знань, набуття професійних умінь й навичок, розвитку логічного й креативного мислення та здібності швидко орієнтуватися в нестандартних професійних ситуаціях з використанням засвоєних знань для оптимального виходу з них: особливість stem-освіти є в інтегрованому характері професійного знання

*© Кондрашов М. М.

в системі підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності.

Механізм управління якістю stem-освіти»є способом управління підготовкою майбутніх учителів до професійної діяльності в формі»подієво-рольової ситуації, яка об'єднує в собі взаємопов'язані дії, засоби, принципи, забезпечує ефективність управлінських рішень.

Подієво-рольова ситуація як одиниця структурування теоретичного знання дозволяє виявити механізми відтворення педагогічної реальності в навчальному процесі, оволодіння нормами педагогічного досвіду й поведінки майбутніх вчителів.

Ефективною формою управління якістю stem-освіти»майбутніх учителів є семінари-тренінги, семінари-практикуми, «круглі столи»,»творчі дискусії, панорами педагогічних ідей, творчих знахідок, педагогічні»читання, пізнавальні ринги, які реалізується засобами освітніх технологій: алгоритмічним, міцним засвоєнням знань, модульним навчанням, інтегральною, когнітивною освітньою й інформаційною комп'ютерною технологіями. Підтверджено експериментально, що подієво-рольова ситуація є важливим чинником професійного становлення майбутніх учителів в умовах університетської освіти.

Ключові слова: управління, stem-освіта, подієво-рольова ситуація, механізм управління, технологія управління, якість освіти.

Потреба сучасного суспільства»– у фахівця, які не тільки володіють професійними знаннями, уміннями й навичками, а й здібностями використовувати гідність і морально-духовні якості в розвитку й збагаченні суспільства, створенні професійного середовища й активної позиції в життєдіяльності. Освіта як важливий фактор становлення особистості має подвійний прояв у житті: по-перше, це знання, уміння й»навички з навчальних предметів, що розкривають теоретичні основи конкретної професійної діяльності; по-друге, здатність якісно виконувати професійні дії, професійно взаємодіяти з людьми. Концепція «Нової української школи» (2016 р.) орієнтує освіту на особистісно орієнтований підхід до формування компетентної людини, здатної набувати знання й навички для розв'язання життєвих проблем, творчо працювати. Спрямованість освіти на забезпечення соціального досвіду людини, реалізації стратегії: від мінімуму інформації – практичної дії – активної життєвої позиції. Усе це вимагає переорієнтації освіти на вироблення способів розв'язання»проблемних завдань, набуття досвіду практичної діяльності.

Питання підготовки майбутніх фахівців в умовах університетської освіти до професійної діяльності в освітніх закладах різного типу розглянуті в дослідженнях В. Бондаря, М. Данилова, Б. Єсіпова, І. Лернера, М. Скаткіна й інших учених. Вагомий внесок у вивчення теоретичного підґрунтя проблеми професійної підготовки зробили В. Кузь, Л. Кондрашова, В.Кузьменко, В. Радул, Р. Хмелюк. Проблеми загальної педагогічної підготовки майбутніх фахівців досліджували О. Абдулліна, Г. Балл, А. Кузьмінський, О. Савченко, Н. Слюсаренко, О. Цокур, В. Шпак та ін. Управлінський аспект організації є предметом наукового пошуку Л. Гаєвської, К. Гнезділової, Т. Гребеник, Л. Даниленко, Т. Десятова, Л. Калініної, А. Новикова, А. Харківської та ін.

Мета статті – розглянути подієво-рольову ситуацію як»механізм управління якістю stem-освіти майбутніх учителів у системі»педагогічної підготовки.

У сучасних умовах усі зміни спрямовані на формування компетентного вчителя, якому притаманні креативність, уміння швидко орієнтуватися в педагогічній дійсності, ухвалювати відповідальні рішення, здатність до неперервного самовдосконалення. Досягнення цієї мети зумовлює пошук конкретних кроків з підвищення ефективності управління освітнім процесом вищої школи й механізму реалізації нових реалій педагогічній дійсності й професійного становлення майбутнього вчителя в умовах університетської освіти.

Формування особистості в системі освіти не можливо без підготовки ініціативних, здатних до творчої діяльності, відповідальних учителів, готових відстоювати принципи, ідеали, професійні цінності та сенси особистості. Основою цієї підготовки має бути

нова концепція освіти, вільна від змін регламентації педагогічної роботи, активізації педагогічної творчості, реалізації індивідуального й змістово-процесуального підходів до організації освітнього процесу.

Зміни, які зумовлені реформуванням освіти, потребують пошуку нових підходів до організації педагогічної освіти, її характеру, інтеграції предметного знання, цілісного сприйняття педагогічної дійсності, творчого розв'язання професійно-педагогічних проблем. Таким підходом виступає інтегрований підхід до організації навчання як процесу набуття майбутніми вчителями stem-освіти.

Stem-освіта спрямована на підготовку вчителя, здатного до реалізації інтегрованого підходу до засвоєння професійних знань, набуття професійних умінь й навичок, розвитку логічного й креативного мислення та здібності швидко орієнтуватися в нестандартних професійних ситуаціях з використанням засвоєних знань для оптимального виходу з них.

Особливість stem-освіти є в інтегрованому характері професійного знання в системі педагогічної підготовки майбутніх учителів в умовах університету. Структурування професійних знань зумовлює інтегрування навчальних предметів: педагогіки, психології, іноземної мови, інформатики тощо, що переорієнтує навчання від засвоєння суми професійно-педагогічних знань на формування професійної компетентності майбутнього вчителя (табл. 1).

Таблиця 1

Синхронізація навчальних програм для stem-освіти

Предмет	Тема заняття	Завдання	Результат
1	2	3	4
Дидактична система професійно орієнтованої підготовки у вищій школі	Професійний образ викладача вищої школи	Розвиток особистості майбутнього фахівця, його мотивації до stem-освіти, формування творчого мислення, дослідницьких навичок, здатності до професійного самонавчання через здійснення сукупності підходів під час реалізації stem-освіти	Професіограма особистості сучасного викладача вищої школи; Тренінг самооцінки професійних якостей власної особистості;
Методи навчальної діяльності в закладі вищої освіти	Моделювання подієво-рольових ситуацій як механізму професійного зростання майбутніх учителів	Створення комп'ютерних презентацій з використання подієво-рольових ситуацій як механізму управління якістю stem-освіти	Набуття професійного досвіду, поведінки в нестандартних професійних обставинах
Іноземна мова	Пошук джерел з іншомовної літератури за темою заняття; робота з текстом; аналіз стану проблеми	Аналіз досягнень зарубіжних авторів з досліджуваної проблеми	Оформлення анотацій, резюме іноземною мовою, зіставлення глосарію понять у зарубіжних роботах

Продовження табл.1

1	2	3	4
Інформаційне забезпечення навчального процесу	Методичні рекомендації з використання технології stem-освіти	Формування умінь роботи з текстом, перевірки правопису й логіки викладення матеріалу в автоматизованому режимі. Оформлення результатів роботи	Здійснення пошуку інформації через Інтернет; опанування інтернет-ресурсів для розробки stem-проєкту; презентація досягнутих результатів

Мета»stem-освіти – комплексне вивчення навчальних дисциплін, інтеграції навчального процесу навколо майбутнього вчителя. За допомогою практико-орієнтованого навчання студенти через комплексну інтеграцію навчальних дисциплін (спеціальних, психолого-педагогічних, іноземної мови, комп'ютерних технологій тощо)»набувають навички цільного сприйняття теоретичних знань, професійної спрямованості; навички мовленнєвої діяльності та отримують досвід роботи з різними джерелами інформації, з її структуруванням й використанням для вирішення професійних проблем. Інтегруючи навчальні дисципліни в комплексі взаємопов'язаних знань умінь і навичок, викладач створює необхідні умови для активної розумової діяльності; використання іноземної мови для спілкування надає студентам можливість мати більш»широкі здібності в практичному використанні набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань.

Ефективність управління якістю знань студентів базується, на думку В. Слободчикова, на специфічних особливостях педагогічної діяльності й активності позиції викладачів, які дозволяють стимулювати розвиток потенціалу особистості [5, с. 136].»Зміст підготовки об'єднує в собі систему професійних знань і вмінь, принципів, що визначають необхідність підвищення їхньої якості як важливого показника якості університетської освіти.

Управління якістю знань студентів»визначається, як багаторівневий процес, кінцевою метою якого є взаємодія об'єктів і суб'єктів подієво-рольової ситуації як механізму управлінського процесу, що гарантує необхідні умови для формування педагогічного професіоналізму в системі stem-освіти. В управлінні якістю знань студентів важливу роль відіграє концепція «соціальних спроб». М. Рожков зазначає, що «соціальна спроба передбачає самооцінку учнями своїх можливостей на основі послідовного вибору способу соціальної поведінки в процесі засвоєння різних соціальних ролей» [4, с. 18]. Рольові дії виникають не самі по собі, а є результатом активізації усіх психічних процесів учасників подієво-рольової ситуації. Орієнтація навчальних програм на інтегрований, системний, компетентнісний підходи, засвоєння інтегрованого знання»й набуття комплексу практико-орієнтованих умінь і навичок майбутніми вчителями під час педагогічної підготовки зумовлює необхідність обґрунтування механізму їхнього впровадження в навчальний процес.

Механізм управління якістю підготовки як складна система призначена для практичного здійснення управлінських дій та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, засоби, методи, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційно-методичним забезпеченням (М. Іщенко).

Механізмом stem-освіти, який забезпечує розвиток професійних компетентностей майбутнього вчителя, плекає креативність, уміння працювати в команді, створювати та реалізовувати творчі педагогічні проєкти є подієво-рольова ситуація.

Подієво-рольова ситуація – це особливий метод моделювання професійної події

чи процесу в індивідуальній свідомості й відтворення індивідуального досвіду, метод розвитку наукової свідомості як події професійної реальності [2]. В основі подієво-рольової ситуації знаходиться проблемне завдання, розв'язання якого потребує різних рольових дій. При цьому предметна інформація є способом уявлення наукового факту чи явища як способу проживання студентом емоційно-професійного стану.

Подієво-рольова ситуація – це механізм розв'язання проблем. Активна участь у них створює внутрішню мотивацію до того, щоб реалізовувати проєктовану мету, додати впевненості у власних діях і сприяти зростанню відповідальності перед собою. «Моделювання подієво-рольової ситуації під час підготовки майбутніх учителів забезпечує логічний узаємозв'язок» дій, процесів, закономірностей, через які викладач (суб'єкт управління) приводить у дію механізм управління, до якого належать: потреби – інтереси – мотиви – стимули – ресурси – резерви – активні дії, тобто навчальний процес у цілому.

Подієво-рольова ситуація як одиниця структурування теоретичного знання дозволяє виявити механізми відтворення педагогічної реальності в навчальному процесі, оволодіння нормами педагогічного досвіду й поведінки майбутніх вчителів. Поведінка в подієво-рольовій ситуації визначається не стільки структурою цієї ситуації, скільки уявленням студентів про неї. Подієво-рольова ситуація має ряд суттєвих ознак: наявність інтелектуальних й емоційних утруднень; наявність протиріч; події в ситуації не узгоджуються з уявленнями студентів; проєктовані в ній обставини потребують допоміжних знань, доведень і зусиль для оптимального виходу з ситуації; відбувається реалізація нових підходів, суджень і способів вирішення» для усвідомлення колізій, які мають місце у змісті ситуації.

Моделювання подієво-рольових ситуацій як механізму управління якістю stem-освіти майбутніх учителів обумовлює планування стратегії виходу з них, основними складниками якого є: аналіз змісту ситуації; аналіз обставин і відношень між суб'єктами ситуації; вироблення стратегії виходу з неї на основі добору й аналізу стратегічних альтернатив; визначення цілей і завдань у контексті виробленої стратегії; вибір методів, засобів, технологій вирішення завдань; організація реалізації плану стратегії дій у подієво-рольовій ситуації; оцінювання отриманих результатів; рефлексія.

Подієво-рольова ситуація дозволяє використовувати соціально-психологічні механізми операційних засобів спілкування та способи, за допомогою яких учитель досягає прогнозованих цілей навчання. При цьому необхідне співвідношення засобів спілкування з особистісними якостями студентів і викладача. Подієво-рольова ситуація перетворюється на комунікативний» механізм, який забезпечує контакти, співпрацю, спільну діяльність в освітньому процесі, і як результат – систему відношень. У педагогічній діяльності велику значущість мають особистісні якості, які забезпечують міжособистісну й рольову взаємодію вчителя з учнями. До цих якостей відносять рефлексивність, гнучкість, емпатичність, комунікативність, здібність до співпраці, емоційну сприйнятливність.

Подієво-рольова ситуація закріплює практичний досвід студента, який накопичується в процесі програвання різних ролей, під час аналізу власних дій, вчинків, поведінки й ставлення до педагогічної діяльності. У фаховій підготовці на основі подієво-ситуаційного підходу розвиваються рефлексивні здібності майбутніх учителів філологічних спеціальностей.

Подієво-рольові ситуації базуються на принципах поваги й довіри до її учасників, співробітництва, підтримки ініціативи, творчості, стимулювання активності професійної позиції, гнучкості й мобільності, спрямованості на позитивний результат.

Успіх взаємодії учасників подієво-рольової ситуації як механізму управління якістю stem-освіти майбутніх учителів обумовлено значущістю межі для всіх учасників; захопленістю процесом пошуку оптимального виходу з ситуації; атмосферою добра й довіри; можливістю вияву індивідуальності кожним учасником ситуації;

розуміння й осмислення позиції інших.

Управлінські дії викладача під час моделювання подієво-рольової ситуації спрямовані на створення педагогічних умов для вияву інтересів усіх суб'єктів ситуації; визначення загальних цілей; створення психологічного комфорту для кожного студента; проведення рефлексії спільного рішення.

Механізм управління якістю *stem*-освіти є способом управління підготовки майбутніх учителів до успішної професійної діяльності за допомогою подієво-рольової ситуації, яка об'єднує в собі взаємопов'язані дії, засоби, принципи, забезпечує ефективну реалізацію управлінських рішень.

Ефективною формою управління якістю *stem*-освіти майбутніх учителів є семінари-тренінги «Розвивальні ігри в сучасній школі» (організація проектної діяльності); «Шлях до власної особистості» (тренінг професійного зростання); «Активні форми навчання»; «Обережно: конфлікт» та ін. Семінари-практикуми спрямовані на розв'язання таких завдань: методична підготовка майбутніх учителів до управлінських дій на уроці; поглиблення знань з проблеми сучасного уроку; закріплення вмінь підготовки та проведення активної пізнавальної діяльності учнів на уроці. Ці завдання реалізуються в процесі «круглих столів» на тему «Поради управління класом», «Творчість учителя – творчість учня – у чому вона проявляється?»; творчих дискусій «Діалог поколінь», «Позиція», «Шкільні проблеми та шляхи їх розв'язання», «Управління й самоуправління в шкільній практиці»; панорама педагогічних ідей, творчих знахідок, педагогічні читання, пізнавальні ринги. Практичну значимість мають семінари пропаганди педагогічного досвіду: стенди-вітрини, інформаційні вісники, презентація портфоліо («Інноваційні технології», «Нестандартні уроки», «Комп'ютерна підтримка навчального процесу», «Технології управлінської діяльності» та ін.).

Зміст навчальних дисциплін засвоюється за допомогою різних рольових технологій у єдності з «діалоговими, тренінговими, імітаційно-ігровими технологіями, оцінки навчальних досягнень і динаміки професійного зростання» майбутніх учителів.

Моделювання освітніх подій і ситуацій у навчальному процесі створює необхідні умови не тільки для оволодіння навчальною інформацією, але й «для усвідомлення процесуальної сторони знання, його ролі й можливостей у професійному становленні майбутніх учителів. У кожній події студент виявляє себе в професійному аспекті на нових принципах і діях, і кожного разу здійснює це по-новому.

Подієво-рольова ситуація як одиниця структурування теоретичного знання дозволяє виявити діяльнісні механізми «відтворення професійної реальності в навчальному процесі, опанування норм професійного досвіду й поведінки майбутніх учителів. Вагомість подієво-рольової ситуації в управлінні якістю *stem*-освіти значно підвищується, якщо викладач не тільки формулює навчальні завдання й ролі, які виконують студенти, але й на їхній основі визначає комунікативну перспективу як основу дидактичної взаємодії. При цьому необхідно йому виходити з: а) навчально-пізнавального завдання; б) комунікативних стосунків учасників подієво-рольової ситуації, спілкування й специфіки управління комунікативним процесом; в) індивідуальних особливостей учасників ситуації; г) урахування власного досвіду рольової діяльності; д) оволодіння технологіями, які побудовані на принципі рольової перспективи.

Структурування предметного знання у вигляді подієво-рольових ситуацій дозволяє організовувати, регулювати дії студентів, надавати їм раціональної форми й практичної спрямованості, що позитивно впливає на результативність управління якістю *stem*-освіти майбутніх учителів. Нестандартність подієво-рольових ситуацій професійно-педагогічної спрямованості слугує «засобами наукового пізнання, методами науково-педагогічного дослідження» [1, с. 306]. Активізація дій студентів у ситуації вибору можлива за допомогою проблемних методів навчання: організації дискусій із проблем професійно-педагогічного вибору, вирішення педагогічних завдань,

програвання різних ролей, використання творчих і проектних завдань.

Подієво-рольова ситуація створює умови для набуття студентами професійного досвіду, коли виникає на тлі протиріччя між усталеними науковими теоріями й уявленнями та новим фактом, ідеєю, висновками, досвідом; передбачає доведення необгрунтованості будь-якої ідеї, спростування неефективності рішень і способів виходу з неї; має декілька альтернативних рішень; несподіваності, що виникає під час ознайомлення з фактами, які здаються парадоксальними; протиріччя життєвого досвіду вступають у протиріччя з науковими даними; зміст ситуації характеризується невизначеністю, що потребує креативних і рефлексивних дій студентів у пошуку виходу з неї [3].

Подієво-рольові ситуації є професійно-комунікативним тренінгом розвитку професійних якостей особистості. Вони створюють оптимальні умови для розвитку здатності до прогнозування, гнучкості мислення, ухвалення самостійних рішень, об'єктивної оцінки власних досягнень, розвивають креативність, рефлексію, уяву та ініціативу, що позитивно впливає на якість stem-освіти. Моделювання подієво-рольових ситуацій об'єднує в собі імітацію, нестандартні дії й надають навчальному процесу пошуковий характер, стимулюють пізнавальну активність студентів, забезпечують інтегрованість й міцність знань.

Таким чином, реалізація інтегративного підходу до організації фахової підготовки активізує пізнавальну позицію студентів, надає їй професійної спрямованості, практико-зорієнтований характер stem-освіти перетворює теорію в інструмент практичної дії.

Подієво-рольова ситуація дозволяє усвідомити недолік професійних знань для розв'язання ситуації; необхідність використовувати засвоєні знання в практичних професійних ситуаціях; виявляти протиріччя між теоретично можливим шляхом розв'язання ситуації й практичною нереалізованістю обраного способу виходу з неї; протиріччя між практично досягнутим результатом у виконанні завдання й відсутністю в студентів знань для його теоретичного обгрунтування.

Подієво-рольова ситуація як механізм управління якістю stem-освіти стимулює в майбутніх учителів потребу у визначенні, осмисленні й розв'язанні актуальних педагогічних проблем, потребу в саморозвитку, самовдосконаленні, самореалізації та самоствердженні в самостійній творчій педагогічній діяльності. Це може бути доведене в подальших наукових розвідках.

Література:

1. Дидактика средней школы: Некоторые проблемы современной дидактики / под ред. М. Н. Скаткина. 2-е изд. Перераб. и доп. Москва, 1982. 306 с.
2. Кондрашова Л. В. Методика подготовки будущего учителя к педагогическому взаимодействию с учащимися. Москва: Прометей, 1990. 159 с.
3. Лузан П. Г. Активизация навчання студентів / за ред. Дьоміна А. І. Київ: Редакційно-вид. відділ Науко-метод центру агроосвіти, 1990. 220 с.
4. Рожков М. И. Социальные пробы как фактор социализации учащихся. *Ярославский педагогический вестник*. 1994. № 1. С. 16-18.
5. Слободчиков В. И. Очерки психологии образования: Серия «Материалы для педагогических размышлений». Вып. 2. Биробиджан, 2002. С. 78-79.

Kondrashov M. M.

CREATIVE ROLE SITUATION AS THE MECHANISM OF QUALITY MANAGEMENT STEM-EDUCATION OF FUTURE TEACHERS IN UNIVERSITY CONDITIONS

In the article, the event-role situation is considered as a mechanism for quality management stem – education of future teachers in the system of pedagogical training; reveals the essence, the main characteristics of the stem – education and event-role situation; forms and methods of activating the position of the participants in event-role situations, the diversity of quality management

technologies stem-education and the main directions of the implementation of event-role situations in the educational process.

It is proved that stem – education is aimed at preparing a teacher capable of implementing an integrated approach to the acquisition of professional knowledge, the acquisition of professional skills and abilities, the development of logical and creative thinking and the ability to quickly navigate in non-standard professional situations using the knowledge gained to optimally exit from them. The peculiarity of stem-education is in the integrated nature of professional knowledge in the system of training future teachers for professional activity.

Event-role situations as a unit of structuring theoretical knowledge allows to identify the mechanisms of reproduction of teaching reality in the learning process, mastering the norms of pedagogical experience and behavior of future teachers.

The mechanism of quality management stem-education is a way of managing the training of future teachers for professional activities through an event-role situation that combines inter connected actions, tools, principles, and ensures the effective implementation of managerial decisions.

Effective form of quality management stem – education of future teachers are seminars, workshops, round table discussions, panorama of pedagogical ideas, creative finds, pedagogical reading, cognitive rings. The quality management of stem – education is realized by means of educational technologies: algorithmic, solid knowledge acquisition, modular training, integral, cognitive educational and informational computer technologies.

The role situation as a mechanism for quality management of stem-education is an important factor in the professional formation of future teachers in the context of university education.

Key words: management, stem-education, event-role situation, management mechanism, technology management, quality of education.

Дата надходження статті: «17» жовтня 2018 р.

УДК 378.015.31:355.317-057.86(477)

Любас А. А., Оборнев С. І.*

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БОЙОВОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті визначено сутність «понять мови та культури, які є важливими для процесу міжкультурного спілкування фахівців бойового та оперативного забезпечення, а також процесу формування в них міжкультурної компетентності. Мова виконує експресивну, комунікативну, інформаційну та когнітивну функції і є універсальним засобом вираження внутрішнього світу людини. Культурою вважається сукупність духовних та матеріальних цінностей, які протягом своєї історії створили люди. Вона зберігає певні цінності й залежить від тлумачення навколишнього середовища учасниками спілкування. На основі досліджень видатних науковців здійснено аналіз теорій мовної комунікації, мовленнєвих актів (операцій, які їх забезпечують, основні їхні класи) та мовленнєвих жанрів (зокрема, їхню лінгвістичну сутність та природу); висвітлено теорію мовної особистості (її різновиди) та теорію діалогу культур, сукупність яких складає підґрунтя для процесу формування в згаданих фахівців міжкультурної компетентності. Міжкультурна компетентність майбутніх фахівців бойового та оперативного забезпечення визначена як комплекс знань умінь і навичок, що допомагають майбутнім військовим фахівцям ефективно вести свою професійну діяльність та вільно спілкуватися з партнерами інших культур в умовах міжнародної інтеграції та на підставі взаєморозуміння і поваги. Компонентами міжкультурної компетентності майбутніх фахівців бойового оперативного забезпечення є відповідні знання, уміння, навички, а саме: мовні знання: лексичні, граматичні, орфографічні; полікультурні

*© Любас А.А., Оборнев С. І.